

By special order to friends of TASHMA

תא שמע

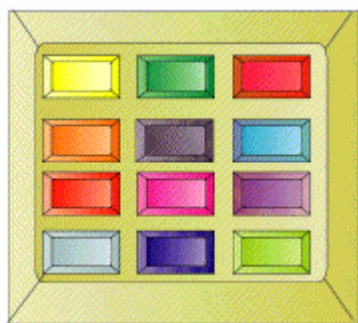
פרשת ויקהל

זמנים

פרשה מפורשת הרה"ג דוד שרעבי

(ל"ה כ"ז) והנשיאים הביאו את אבני השם ואת אבני המילואים לאפור ולחושן,

והנשיאים הביאו - כתב רש"י שכך אמרו הנשיאים: נמתין קודם לראות מה שיתנדבו כל

הציבור למלאכת המשכן ומה שחסר אנו נשלים! כיון שהשלימו הציבור את הכל וכו' אמרו נשיאים מה עלינו לעשות? מה נשאר להביא עוד שאנחנו נוכל להביא לתרומת המשכן? הביאו את אבני השם וכו' הם הביאו את האבנים לאפור ולחושן! וכיון שהם התעצלו בתחילה לכן נחסרה אות משמם, שבמקום הנשיאים כתוב בפרשה והנשיאים חסר אות י.

אמנם בתרגום יונתן בן עוזיאל פירש שהביאו הענני

כבוד אבנים טובות ומזה לקחו הנשיאים והביאו אותם לחושן! ורואים שחלוקים רש"י ויונתן בן עוזיאל בפירושם, שרש"י לומד שהפסוק והנשיאים מדבר על הנשיאים עצמם ורק כיון שהם התעצלו לכן נחסר משמם אות יו"ד, אבל ביונתן בן עוזיאל מפרש את הפסוק והנשיאים שהפסוק מדבר על ענני הכבוד, ורק שאחר כך לקחו הנשיאים מזה ונתנו את האבנים למשכן אבל הפסוק לא מדבר על הנשיאים עצמם אלא על ענני הכבוד.

בבמה מקומות מבואר שנשיאים הם עננים, בתהלים פרק קלה פסוק ז כתוב - מעלה נשאים מקצה הארץ ברקים למטר עשה מוצא רוח מאוצרותיו, ובירמיה פרק י פסוק יג כתוב

משפט שלמה הרה"ג שלמה כהן

המסרה:

פורים הגיע והיתה שמחה וששון ליהודים. רוני החליט שהשנה הוא יקיים את מצוות היום בהידור רב. מיד אחרי קריאת המגילה עם הנץ החמה, הוא התחיל לשתות. גיוני ווקר במקום כוס קפה, ושמפניה עם הקורנפלקס. הוא הגיע לסעודת פורים לבוש בתחפושת של קאובוי, ביחד עם חברו הטוב חזי. השניים עלו על השולחן והתחילו לרקוד

את ה "הולה הולה" (ריקוד סקוטי קדום) בכל כוחם. באמצע הריקוד רוני העיף את המשקפיים של חזי ושרר אותם. לאחר מכן נתן בעיטה לסיר של המרק שהיה מונח על השולחן, והמרק נשפך על החליפה של אחד האורחים. כשירד מהשולחן עלה בדעתו לשמח את הקהל עם קצת תל-אביבי, אבל עם כדורי אש. באמצע אחד

מהכדורים עף לכוון הלא נכון, ושרף את הכובע של מר עזרא, שהיה יושב בפינה.

www.tashma.net

- לקול תתו המון מים בשמים ויעלה נשאים מקצה הארץ ברכים למטר עשה ויוצא רוח מאצרתיו.

במה נחלקו רש"י ויונתן בן עוזיאל בפירושם בפרשה שלנו?

בביאור מחלוקתם צריך להסביר על פי מה שכתב רש"י בפרק ל"ז פסוק א', שכתוב ויעש בצלאל את הארון, ופירש רש"י - ויעש בצלאל - לפי שנתן בצלאל נפשו על המלאכה יותר משאר חכמים לכן נקראת המלאכה על שמו! מי שמוסר נפש המצוה נקראת על שמו! וכעת יוסבר פירושו של רש"י, שכל זה רק במקום שיש שני אנשים שעוסקים במצוה, במקרה כזה שאחד מורה יותר מחבירו או נקראת המצוה על שמו של מי שטרח יותר, מי שמוסר נפש יותר! אבל בנישאים הרי רק הם עסקו בזה ולא אחר, אלא שבכל זאת הם התעצלו, לכן לא שייך לא לקרות את המצוה על שםם אלא על שם אחר, כיון שאין אדם אחר שהתעסק בזה, רק הם הביאו את האבנים היקרות, ולכן לא שייך לקרוא את המלאכה, לקרוא את המצוה על שם אחר, ולכן חיסרו יו"ד בשםם כי אף שהמצוה נקראת על שםם כי אין אדם אחר שהתעסק בזאת בכל זאת כדי להראות שהתעצלו

לכן חיסר הכתוב אות בשםם! אבל יונתן בן עוזיאל סובר שגם אם אין אדם אחר שהתעסק במצוה זו, בכל זאת כיון שהם לא טרחו במסירות נפש ממש, לכן על שםם זה לא נקרא! ויהא אפילו על שם ענני כבוד ולא על שם המתעצל!!

(לשון לימודים)

פרק ל"ח פסוק ח' כתוב: ויעש את הכיור נחשת ואת כנו נחשת במראת הצבאת אשר צבאו פתח אהל מועד,

להסביר את הענין אקדים פסוק בישעיה (ג' ט"ז) ויאמר ה' יען כי גבהו בנות ציון ותלכנה נטויות גרון ומשקרות עינים הלוך וטפף תלכנה וברגליהם תעכסנה,

כתב רש"י, ויונתן תירגם ובפתחן מקפן, היו קושרות פאות נכריות קליעת שערות תלושין כורכות עם קליעותיהן שיראו גסות וטפופות ע"כ, והנה בפסוק י"ח ופסוק י"ט כתיב, ביום ההוא יסיר ה' את תפארת העכסים והשביסים והשהרנים, הנטיפות והשירות והרעלות, ופירש"י והרעלות, צניף שמצניפות כל פרצופיהם חוץ מגלגל העין כדי שיתאוו

משפט שלמה - המשך

מר עזרא מאוד כעס. ורוני רצה לפייסו לכן הוריד את שעון "הרולקס" שהיה לו על היד ונתן לו אותו.

ומר עזרא אינו צריך להחזיר לרוני את הרולקס.

הסבר:

מבואר באו"ח ס' תרצ"ה, שהמזיק מתוך שמחת פורים פטור מלשלם. ומבואר במ"ב שמדובר רק על נזקים קטנים אבל לא על נזק גדול. ומבואר בשו"ת הרא"ש ונפסק בחו"מ ס' שע"ח סעיף ט' שבזמנו בחתונות הבחורים היו רוכבים על סוסים לכבוד החתן והכלה והיו דוחפים אחד את השני ואם אחד ניזוק אינו צריך המזיק לשלם, כי כך נהגו. והסברה היא שכיוון שידוע שמתוך ההשתוללות הזו עלול להיגרם נזק, וכל מי שמשתתף לוקח על עצמו את הסיכון, ומוחל על הנזק. כמו שני לוחמי אגרופים, האם המפסיד יכול לתבוע את המנצח על הנזקים שעשה לו?! אלא כיוון ששניהם החליטו להלחם יחד, וידוע שעלול להגרם

כשהתעורר רוני למחרת, הוא מצא בתיבת הדואר שלו הזמנה לבה"ד.

הטענות:

חזי והאורח תובעים את הנזקים שנגרמו להם.

רוני משיב, שידוע שהמזיק מתוך שמחת פורים פטור.

רוני תובע שמר עזרא יחזיר לו את שעון הרולקס שלו.

מר עזרא טוען שהשעון ניתן לו כפיצוי על הנזק ו"אין להשיב".

פסק הדין:

רוני צריך לשלם לאורח על הנזק שגרם לו, אולם לחזי אינו צריך

נזק, וכל אחד מוחל לחברו. וה"ה בשמחת פורים, כל המשתתפים יודעים שעלולים להיות נזקים תוך כדי שמחת פורים, ומוחלים מראש. ולכן, לחזי לא מגיע פצוי כלל, משום שהוא עלה על השולחן יחד עם רוני, ואמרין שהוא לקח בחשבון שזנז עלול להגרם ומחל מראש.

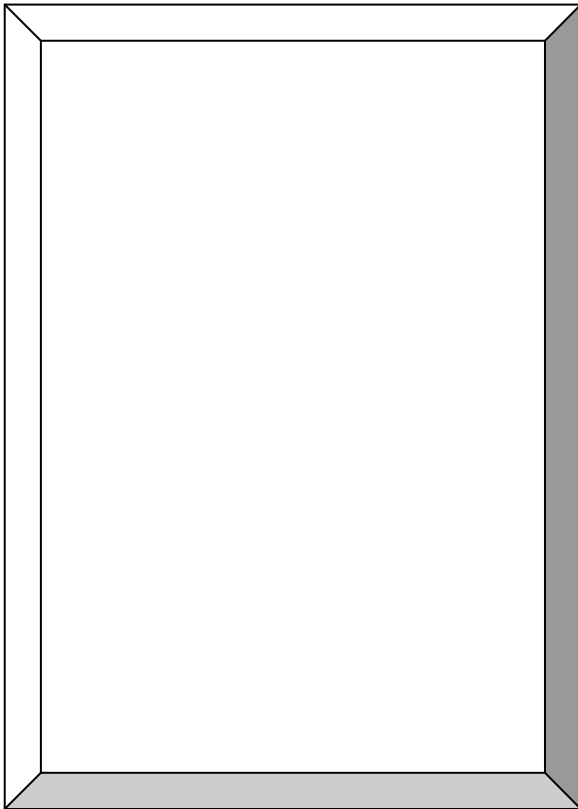
אולם הנזק שנגרם לאורח, אינו חלק משמחת פורים, ואי אפשר לומר שאורח צריך לצפות שיזרקו עליו אוכל! וזה בגדר השתוללות ולא שמחת פורים, ולכן רוני צריך לשלם לו על נזק זה.

ולעניין השעון שניתן למר עזרא מבואר בחו"מ ס' רל"ה סעיף כ"ב ששיכור הוא כמו שוטה לעניין קניינים, ואין מקחו מקח ואין ממכרו מכר, וכן אין מתנתו מתנה. אבל זה רק אם הוא הגיע לשכרותו של לוט שהוא אינו יודע כלל מה שהוא עשה. אבל אם הוא עוד לא

המראות החביבות להם משום ערך הכלי, וזה משה מאם כי ע"י קבלתו הרי שמסכים כי כלי יקר הוא ונדרבה גדולה, וזה שחלוק המראות מהכומז.

עכ"פ חזינן התם שהיה שבה במראות שהעמידו את כל ישראל על ידם, וכן שהיה שבה בכומז שהיה למנוע יצה"ר שלא יבואו לידי זימה, והכא בפסוקים דידן הזכיר החריטים (כומז) על דרך הגנאי שיסיר מהם את כל הדברים שהיו כישלון, וכן במראות דכתיב בפסוק כ"ג שהקב"ה יסיר מהם הגליונים, ופירש"י שהגליונים הן המראות כתרנומו מחזייתא על שם שמגלות צורות הפנים קרוין גליונים או שמא מראות שלהם נגללות היו ע"כ, אשר חזינן מכל הנך שוב שהכל הולך אחר כונת הלבשה אשר מזה נמשך כל מדידותיה של האשה (אחר כיסוי ערוה כדין).

אדם לזיון במראות הלסתות ע"כ, וחזינן שאפילו רעלות אשר מכסות הפנים חוץ מגלגל העין הם עצמן עבירה, כי הכל הולך אחר כונת הלבשה אשר מזה נמשך כל מדידותיה של האשה, בין בהילוכה ובין בדיבורה אשר יכול להיות לצניעות ויכול להיות לעבירה, ואחר כיסוי ערוה כדין עדיין צריך בידוק לכל הנהגה.

וכן חזינן מפרשת ויקהל פרק ל"ח פסוק ח', דכתיב ויעש את הכיור נחשת ואת כנו נחשת במראת הצבאת אשר צבאו פתח אהל מועד, וכתב רש"י במראת הצובאת, בנות ישראל היו בידן מראות שרואות בהן כשהן מתקשטות, ואף אותן לא עכבו מלהביא לנדבת המשכן, והיה מואם משה בהן מפני שעשויים ליצר הרע, אמר לו הקב"ה קבל כי אלו חביבין עלי מן הכל שעל ידיהם העמידו הנשים צבאות רבות במצרים, כשהיו בעליהם יגעים בעבודת פרך היו הולכות ומוליכות להם מאכל ומשתה ומאכילות אותם ונוטלות המראות, וכל אחת רואה עצמה עם בעלה במראה ומשדלתו בדברים לומר אני נאה ממך וכו' ויולדות שם, שנאמר (שה"ש ח' ה') תחת התפוח עוררתך, וזהו שנאמר במראות הצובאות וכו', ובשפתי חכמים הקשה וא"ת והא כומז שהוא דפוס של בית הרחם שהוא מאוס ביותר למה לא היה משה מואם בו, ותירץ ב' תירוצים, האחד שבכומז הביאו עמו גם חח וגום וטבעת והתיכין יחד והיה בטל ולא היה ניכר, משא"כ במראות הנחושת, ועוד דכומז היה למנוע יצה"ר שלא יבואו לידי זימה משא"כ במראות ע"כ.

ונ"ל שם בעוד דרך, דשני מיני שווי יש, יש שווי מחמת עצם החומר כשווי הזהב, ויש שווי אשר הוא מחמת הכלי ולא מחמת החומר שאף אם החומר אינו יקר בכ"ז יש שווי מחמת הכלי, ונראה שבוה חלוק הכומז מהמראות, שהכומז הוא תכשיט של זהב כמו החח הנזם והטבעת, ושם הביאו את הכומז לא משום שהכומז הוא כלי יקר, אלא נדבוהו מפני שווי החומר אשר הוא זהב, וע"כ אף שהיה מאוס אי"ז שקיבל משה כומז, אלא קיבל זהב, אבל בנחושת אשר אין ערכו רב, בזאת מה שנדבוהו לתרומת המשכן משום ערך הכלי אשר הנשים נידבו את היקר להם, את

משפט שלמה - המשך

מר עזרא להחזיר את השעון.

של לוט או לא, ומספק אין להוציא ממון, ולכן כיוון שמר עזרא מחזיק בשעון, הוא אינו צריך להחזיר אותו לרוני. אם רוני יכול להביא עדים, שלא ניכר בהם היין, שהוא היה כל כך שיכור שהוא כלל לא ידע מה הוא עושה, רק אז אפשר יהיה לחייב את

הגיע לרמה כזו של שכרות הקניינים שלו הם תקפים. ובמקרה שלנו בה"ד ניסה לגבות עדות על מצבו של רוני, אם הוא ידע מה הוא עושה, אבל היה קשה למצוא עדים מהשטח שלא סבאו זכרו את פרטי האירוע ולכן יש מצב של ספק, אם הגיע רוני לשכרותו

[illegible]